

СОЦІАЛЬНІ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ БІОТЕХНОЛОГІЙ

Владіміров Ю.В.

Науковий керівник – проф. Фірсова Л.В.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені

Петра Василенка

(61002, Харків, вул. Алчевських 44, каф. ЮНЕСКО, тел. (057) 716-41-56)

E-mail: Kntusgunesco96@gmail.com

В останній третині ХХ ст. на зміну взаємовідносин у системі людина-природа вплинув розвиток біотехнологій, стрімкий розвиток яких створив вихід поза межі як природного, так і людського світу створюючи нові моральні дилеми.

Сучасна біомедицина розширює технологічні можливості контролю і втручання в природні проблеми зародження, протікання і завершення людського життя. Різні методи штучної репродукції людини, заміна уражених органів і тканин, заміщення пошкоджених генів, активний вплив на процеси старіння призводить до того, що у всіх подібних випадках виникають окремі ситуації, коли досягнення науково-технічного прогресу не прогнозовані і аналізуються в їх наслідки.

Разом з тим виникає реальна небезпека руйнування вихідної біогенетичної основи, загроза людському єству, її тілесності, функціонування якої склалася в ході тривалої еволюції. Генна інженерія за досить тривалий період опинилася на передовій науково-експериментальних досліджень світу живого. Зараз вона дає можливість втручатися в генетичний код людини і змінювати його. Цей шлях мислиться як позитивний у випадках лікування ряду спадкових хвороб. Однак виникає небезпека спокуси планомірного вдосконалення людської природи з метою все більшої його адаптації до навантажень сучасної штучно створеної техносфери. Небезпека полягає в тому, що організми, що беруть участь в генетичних експериментах, можуть обмінюватися генетичною інформацією з іншими особинами. Результати таких взаємодій можуть призвести до неконтрольованих мутацій. Широко обговорюється питання про межі маніпуляції над людиною.

Проблема маніпуляції над людською психікою, впливу на людський мозок становлять особливу групу проблем. Іншою актуальною проблемою сучасності є технологія клонування. Революційною ситуацією в генетиці і вдалий експеримент клонування – створення штучним шляхом першого ссавця – овечки Доллі (тварини, отриманого з соматичної клітини) – феномен, що потряс уяву всіх, що живуть на Землі. Статеві клітини мають половинний набір генної, тому при зачатті батьківська і материнська половини з'єднуються в єдиний новий організм. Термін же «клонування» від давньогрецького «klon» втеча, держак, завжди мав відношення до процесів вегетативного розмноження і в цій своїй якості був досить добре знайомий.